

JANDÁKOVÁ, Alena, *Z hospodářských dějin pozemkových vlastníků v Posázaví v první polovině 20. století (se zaměřením na Velkostatek Český Šternberk)*. Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2012, 105 s., včetně příloh.

Posudek oponenta:

Alena Jandáková se pokusila interpretovat vývoj hospodářského života v Posázaví v první polovině dvacátého století se zaměřením na Velkostatek Český Šternberk. Tento cíl však předkládaná práce naplňuje jen částečně, protože nedošlo k možnému a potřebnému srovnání s jinými pozemkovými vlastníky v oblasti Posázaví, což je však ke škodě předložené práce. Autorčiným cílem bylo představit hospodaření na velkostatku, které se proměňovalo v rytmu politických a hospodářských změn probíhajících v celé Československé republice v první polovině dvacátého století. Celkem správně ukazuje, že základním článkem šternberského hospodářství se, po provedení první pozemkové reformy, stalo lesní hospodářství. Proto se práce zaměřila především na lesní hospodářství. Tím ale zmizela možnost v rámci velkostatku zachytit a přiblížit i jiná odvětví šternberského hospodářství. Autorka uvádí, že to bylo především z důvodu nedostupnosti archivních materiálů, právě proto se zaměřila na tzv. lesní naturální knihy a na hospodářskou korespondenci, které jsou uloženy ve fondu Velkostatek Český Šternberk (1599-1950) v SOA Praha. Dále bylo použito materiálů SOkA Benešov a dokumentů osobního archivu Zdenko Sternberga.

Téměř celá první třetina práce je věnována spíše kompilativně pojatým kapitolám (2. a 3.), které se v obecné rovině věnují tématu Lesnictví a jeho pojetí v historiografii a Benešovsku a střednímu Posázaví. Zbývající dvě třetiny práce (kapitoly 4.-10.) jsou zaměřeny na panství a velkostatek Český Šternberk v letech 1900-1950. Autorka se zaměřila i na vývoj panství do roku 1900 (kapitola 4.), dále na tzv. specifika šternberského hospodářství, které představují Parkhotel Český Šternberk, pension Čejkovice a vodní elektrárna v Ratajích nad Sázavou a s ní spojená výroba a prodej elektřiny. V ostatních kapitolách sleduje dopady československé pozemkové reformy na velkostatek Český Šternberk (vývoj, související legislativa a její zaměření a dopady na rozvoj panství), které se pokouší dát do potřebných širších souvislostí, zejména ve vztahu k lesnímu hospodářství. Pozornost je věnována též přehledu výroby elektřiny a těžbě a zpracování dřeva, včetně jeho prodeje.

Autorka sice ukázala, že dovede adekvátním způsobem pracovat s materiály hospodářských a sociálních dějin, a to pro první polovinu dvacátého století, ale vzhledem k zadání tu chybí ona potřebná komparace s jiným pozemkovým vlastníkem v krajině Posázaví, na toto srovnání se již prostoru nedostalo.

Z práce je patrné, že diplomantka skutečně pracovala s archivními prameny, bohužel své studium nedokázala interpretačně zužitkovat do podoby potřebného srovnání s jinými pozemkovými vlastníky. Práce je sice tak bohatá na faktografické údaje, ty však nejsou dány do širších souvislostí, a ztrácejí tak svou schopnost odhalit podobu fungování jiných podobných hospodářství. Tabulky, které byly do práce vloženy, sice mají určitou výpovědní hodnotu, avšak jejich formální úprava není zcela v pořádku (např. „Tabulka 6: Rozdělení zabrané půdy“ – chybí časové a místní určení názvu i samotné záhlaví tabulky). Popisky v tabulkách jsou někdy psány malými, jindy velkými písmeny. Ani citace zcela neodpovídají předepsaným normám. Na předložené DP je do značné míry patrný chvat při dokončování.

Samotný text DP je celkem bez zbytečných překlepů a chyb v interpunkci. Diplomovou práci Aleny Jandákové proto vzhledem k výše uvedenému doporučuji k obhajobě a hodnotím ji pouze stupněm **d o b ř e**.

doc. PhDr. Josef Grulich, Ph. D.

České Budějovice, 9. května 2012